

NGHIÊN CỨU VỀ THỰC TRẠNG SỬ DỤNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP CHO VIỆC SỬ DỤNG TRANH ẢNH TRONG CÁC GIỜ DẠY MÔN NÓI TIẾNG ANH Ở MỘT SỐ TRƯỜNG THCS Ở TỈNH QUẢNG BÌNH

AN INVESTIGATION INTO THE USE OF PICTURES IN ENGLISH SPEAKING CLASSES AT QUANG BINH LOWER SECONDARY SCHOOLS AND SOME PRACTICAL SUGGESTIONS

SVTH: NGUYỄN VĨNH HIỀN

Lớp : 04SPA02 Khoa : Tiếng Anh- Trường Đại học Ngoại Ngữ

GVHD: TS LƯU QUÝ KHƯƠNG

Phòng KH-SĐH&HTQT, Trường Đại học Ngoại ngữ

TÓM TẮT

Ngày nay, phương pháp giảng dạy hiện đại khuyến khích giáo viên tăng cường sử dụng các phương tiện đồ dùng dạy học trong lớp, đặc biệt là tranh ảnh. Đồng thời, công cuộc đổi mới trong giảng dạy tiếng Anh ở bậc phổ thông đòi hỏi nhà trường phải rèn luyện cho học sinh có một khả năng giao tiếp tốt bằng tiếng Anh. Tuy nhiên việc dạy môn nói tiếng Anh ở một số trường THCS cũng như việc sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy môn nói nhằm gây hứng thú cho học sinh còn chưa được xem trọng. Vì vậy, đề tài nhằm tìm hiểu việc sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy môn nói tiếng Anh ở một số trường THCS tại Quảng Bình và đưa ra một số giải pháp cho việc sử dụng tranh ảnh một cách hiệu quả giúp nâng cao chất lượng dạy học môn nói tiếng Anh ở trường THCS tại Quảng Bình.

ABSTRACT

Nowadays, modern teaching methodology encourages the use of as many media, especially pictures as possible in classroom. At the same time, the innovation in English teaching at general education level demands that the schools should provide students with a good communicative skill in English. However, nowadays teaching English speaking at many Lower secondary school as well as the use of pictures in English speaking classrooms to motivate learners haven't been paid due attention to. Therefore, this article aims at researching the use of pictures in English speaking classes at Quang Binh lower secondary schools and put forward some practical suggestions to improve the quality of English speaking teaching and learning at Quang Binh lower secondary schools.

1. Mở đầu:

Ngày nay cùng với việc đẩy mạnh chất lượng giáo dục, các phương tiện phục vụ cho dạy học cũng được quan tâm đáng kể. Sử dụng tranh ảnh một phương tiện dạy học hữu ích - là một trong những đề tài được các giáo viên dạy tiếng Anh bàn luận trong nhiều năm qua. Tranh ảnh tồn tại ở xung quanh chúng ta, trên đường đi, tại các công sở, trong các ngôi nhà, thậm chí trong những lúc chúng ta vui chơi giải trí, vậy tại sao nó lại không có mặt trong các lớp học tiếng Anh? Tranh ảnh thú vị có thể tạo ra ngữ cảnh, thúc đẩy quá trình hiểu và diễn đạt các chủ đề làm cho lớp học trở nên sinh động và kích thích người học tham gia vào các hoạt động học. Có thể nói chúng thực sự là chìa khóa cho học tập.

Tuy nhiên, đối với một số không ít giáo viên, việc sử dụng tranh ảnh trong các giờ học tiếng Anh nói chung và giờ học môn nói riêng chỉ thích hợp với các em học sinh ở lứa tuổi mẫu giáo hoặc tiểu học. Điều này lý giải cho thực trạng vì sao rất ít giáo viên ở cấp trung học cơ sở hay trung học phổ thông sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy của mình hoặc chỉ sử dụng một vài bức tranh đơn giản cho các hoạt động dạy môn nói tiếng Anh của mình.

Đề tài nghiên cứu này ra đời nhằm tìm hiểu thực trạng về việc sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy môn nói tiếng Anh cho học sinh lớp 9 tại ba trường trung học cơ sở (THCS) là Xuân Thủy, Phong Thủy, Kiến Giang ở tỉnh Quảng Bình đồng thời đề tài cũng đề xuất một số giải pháp cho việc sử dụng tranh ảnh có hiệu quả trong các giờ dạy nói tiếng Anh.

2. Nội dung

2.1. Thực trạng sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy môn nói ở các trường THCS ở tỉnh Quảng Bình.

Quảng Bình là một vùng đất nghèo nhưng có truyền thống hiếu học của dải đất miền Trung đầy nắng gió. Cơ sở vật chất kỹ thuật dùng cho công tác dạy và học ở đây còn rất khó khăn, nghèo nàn và lạc hậu. Chính vì vậy các phương tiện sử dụng trong các giờ dạy thường rất đơn giản. Có lẽ đây cũng là một trong những nguyên nhân khiến cho tranh ảnh - một phương tiện dạy học rất đơn giản nhưng nếu khai thác tốt có thể mang lại nhiều lợi ích được sử dụng rộng rãi trong các giờ học nói chung và các giờ học nói tiếng Anh nói riêng ở tỉnh Quảng Bình.

Theo khảo sát của chúng tôi đối với 15 giáo viên tiếng Anh tại 3 trường THCS nêu trong phần Mở đầu, hầu hết các giáo viên tiếng Anh ở đây đều có sử dụng tranh ảnh trong tất cả các giai đoạn của một tiết dạy môn nói bắt đầu từ *trước khi vào nội dung chính của bài*(43.5%) đến trong *lúc dạy nội dung chính* (30.4) và ngay cả *sau phần nội dung chính của bài*(26.1%). Số lần sử dụng tranh ảnh trong các tiết học lặp lại từ 1 đến 3 lần phụ thuộc vào nội dung của bài học cũng như các hoạt động sử dụng tranh ảnh. Phần lớn trong các giờ dạy môn nói tiếng anh, các giáo viên ở đây thường sử dụng tranh ảnh cho các hoạt động như *đoán nội dung dựa trên hình ảnh, kể chuyện theo tranh, so sánh sự giống và khác nhau giữa hai bức tranh...*

Do việc thiếu các công nghệ hiện đại phục vụ cho quá trình dạy và học cho nên *sách báo, tạp chí* trở thành một nguồn tìm kiếm chủ yếu cho các giáo viên ở đây có được những bức tranh sử dụng trong các tiết dạy môn nói. Bên cạnh sách báo và tạp chí, *sách giáo khoa* cũng là một nguồn cung cấp tranh ảnh quý giá. Khảo sát của chúng tôi cho thấy một thực tế là rất ít giáo viên ở các ngôi trường này dùng những hình ảnh do chính bản thân họ là những người họa sĩ. Một điều đáng quan ngại nữa là Internet - một công cụ tìm kiếm hữu ích trong thời buổi bùng nổ thông tin toàn cầu hiện nay- vẫn chưa phát huy được tác dụng tối đa ở những ngôi trường này. Rất ít giáo viên truy cập vào Internet để tìm kiếm tranh ảnh phục vụ cho giờ dạy của họ. Bảng 2.1 dưới đây thể hiện kết quả điều tra vừa trình bày.

Bảng 2.1 Nguồn tìm kiếm tranh ảnh sử dụng cho các tiết học nói tiếng anh

Nguồn tìm kiếm tranh ảnh	Số lượng GV được hỏi	%
Mạng Internet	5	11.16
Sách báo, tạp chí	20	48.8
Sách giáo khoa	15	36.6
Tranh tự vẽ	2	4.9
Tổng cộng	41	100

Một điều đáng bàn ở đây là các phương tiện được sử dụng để giới thiệu những bức tranh này trong giờ học. Máy vi tính và máy chiếu là những phương tiện ít dùng cho các tiết học nói ở những ngôi trường này mặc cho những tiện ích các thiết bị này có thể mang

lại. Điều này cũng khá dễ hiểu, ở Quảng Bình mỗi trường THCS có số lượng học sinh khoảng trên dưới 45 em một lớp và mỗi trường có từ 5 đến 7 lớp 9 chỉ được trang bị một phòng máy vi tính với số lượng máy có hạn và một máy chiếu nhằm phục vụ cho việc dạy nghề môn tin học cho học sinh lớp 9. Thành thạo những phòng máy này được sử dụng trong các tiết dạy thao giảng hay là thi giáo viên dạy giỏi. *Phương tiện phổ biến nhất được dùng để giới thiệu những bức tranh phục vụ cho tiết học chính là những tấm bìa các tông to vẽ sẵn những hình cần dùng hoặc là dùng để dán những bức tranh đã tìm từ trước.* Giải thích về nguyên nhân sử dụng loại phương tiện này, các giáo viên tiếng Anh ở đây cho biết đó chính là do sự tiện lợi cũng như chi phí thấp phù hợp với thu nhập của các thầy cô giáo tại đây. *Bảng đen* cùng với sự tiện dụng vốn có của nó cũng được các giáo viên tiếng Anh khai thác tối đa cho việc trình bày những bức tranh của mình. Bảng 2.2 dưới đây sẽ đưa ra những con số về thực trạng này.

Bảng 2.2: Phương tiện dùng để giới thiệu tranh ảnh trong giờ dạy nói tiếng Anh

Phương tiện trình chiếu	Số lượng GV được hỏi	%
Máy vi tính và máy chiếu	7	20
Bảng	13	37.1
Bìa cứng	15	42.9
Tổng cộng	35	100

Việc tìm kiếm và sử dụng tranh ảnh trong các tiết học môn nói theo như các giáo viên tiếng Anh ở đây gặp không ít khó khăn. Khó khăn đầu tiên phải nói đến là việc *tìm thấy một bức tranh phù hợp với nội dung bài học và hoạt động sử dụng trong tiết nói.* Thực tế là một người giáo viên phải bỏ ra rất nhiều thời gian cho việc soạn giáo án, việc chuẩn bị các hoạt động dạy học và thật là không dễ cho họ để tìm được một bức tranh vừa đẹp, hấp dẫn thu hút sự chú ý của học sinh vừa phải phù hợp với nội dung của các hoạt động mà họ đã chuẩn bị. Một vấn đề nữa làm cho các giáo viên tiếng Anh ở đây cảm thấy băn khoăn khi sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy môn nói là *nhiều bức tranh quá khó để cho các em có thể hiểu được nội dung thể hiện trong tranh cũng như có thể chuyển tải được từ ngôn ngữ hình ảnh sang lời nói.* Đồng thời, theo như một số giáo viên thì *sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy có thể làm cho các em mất tập trung, chỉ chú ý vào các chi tiết vụn vặt của bức tranh mà không mấy quan tâm đến nội dung yêu cầu của bài học.* Tuy nhiên, hầu hết giáo viên tham gia khảo sát đều thừa nhận rằng *khó khăn lớn nhất trong việc dùng tranh ảnh trong lớp học nói tiếng Anh là sự mất nhiều thời gian trong việc chuẩn bị tranh và dùng tranh trong giờ học* vốn dĩ có vốn thời gian đã rất hạn chế để có thể chuyển tải hết các nội dung cần phải dạy trong bài theo quy định của Tổ chuyên môn.

Bảng 2.3 : Những khó khăn trong việc sử dụng tranh ảnh trong giờ dạy nói tiếng Anh

Khó khăn trong việc sử dụng tranh ảnh	Số lượng GV được hỏi	%
Tranh ảnh quá khó cho học sinh hiểu	3	20
Tranh ảnh có thể làm giảm sự tập trung của học sinh	2	13.3
Tranh ảnh làm mất nhiều thời gian	10	66.7

Tổng cộng	15	100
-----------	----	-----

Mặc dù gặp không ít khó khăn trong việc sử dụng tranh ảnh trong các hoạt động nói, nhưng các giáo viên tiếng Anh ở đây vẫn rất tin tưởng vào việc sử dụng loại phương tiện dạy học này. Giải thích về điều này, những người cho tin cho rằng tranh ảnh đem lại rất nhiều lợi ích cho việc dạy môn nói. Hầu hết họ đều thống nhất rằng *tranh ảnh hấp dẫn học sinh, kích thích những hứng thú học tập ở các em, lôi cuốn các em tham gia vào các hoạt động nói một cách dễ dàng hơn so với việc sử dụng các phương tiện dạy học khác*. Một số ý kiến khác cho rằng, *tranh ảnh cung cấp thông tin cho các hoạt động được sử dụng trong giờ nói*. Các em học sinh sẽ khai thác các thông tin từ những bức tranh và sau đó đưa vào các hoạt động nói của lớp học. Một lợi ích nữa cũng được các giáo viên ở đây quan tâm đến là *tính kinh tế về chi phí cũng như thời gian của tranh ảnh*: chúng có thể được sử dụng nhiều lần với nhiều hoạt động khác nhau.

Bảng 2.4: Những lợi ích của việc sử dụng tranh ảnh trong giờ nói tiếng Anh

Thuận lợi	Số lượng GV được hỏi	%
Tranh ảnh hấp dẫn học sinh, kích thích những hứng thú học tập ở học sinh	13	43.3
Tranh ảnh có thể được sử dụng nhiều lần với nhiều hoạt động khác nhau.	4	14.3
Tranh ảnh giúp cho việc cung cấp thông tin cho các hoạt động được sử dụng trong giờ nó	13	43.3
Tổng cộng	30	100

2.2 Một số giải pháp cho việc sử dụng tranh ảnh trong giờ nói tiếng Anh đạt hiệu quả cao ở các trường THCS của tỉnh Quảng Bình

Hầu hết các giáo viên tiếng Anh được hỏi đều cho rằng *trở ngại lớn nhất trong việc sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy môn nói là trở ngại về thời gian*. Để có thể giải quyết được vấn đề này chúng ta cần phải lưu ý một số vấn đề sau. Người giáo viên để có thể tiết kiệm được thời gian chuẩn bị cũng như thời gian tiết học thì chỉ nên lựa chọn những bức tranh đơn giản, dễ tìm và dễ trình bày trên lớp. Mỗi một giáo viên nên lưu giữ cẩn thận những bức tranh đã được sử dụng trong các hoạt động nói tại tất cả các thời điểm của tiết học. Việc lưu giữ này có thể giúp cho các thầy cô tiết kiệm được thời gian và tiền bạc chuẩn bị cho những bài học sau này bởi một bức tranh có thể được sử dụng nhiều lần, nhiều bài với nhiều hoạt động khác nhau. Thêm vào đó, sử dụng lại những bức tranh có thể làm cho học sinh quen dần với những yêu cầu của từng bức tranh từ đó có thể tiết kiệm được thời gian của tiết học.

Giải pháp thứ hai được đưa ra nhằm giải quyết những khó khăn trong việc sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy môn nói là *người giáo viên cần phải khéo léo lựa chọn bức tranh phù hợp với trình độ của học sinh*. Tranh quá khó sẽ mang lại những ảnh hưởng xấu với hứng thú học tập của học sinh. Các em sẽ cảm thấy chán và khó để tiếp tục tập trung vào nội dung của bài học sau khi đã dành quá nhiều thời gian đoán xem nội dung ẩn giấu

đăng sau hình ảnh của bức tranh. Vì vậy trình độ của học sinh là một trong những yếu tố phải được quan tâm hàng đầu trong việc lựa chọn bức tranh sử dụng trong các tiết học. Bên cạnh, người giáo viên cũng cần phải đảm bảo *nội dung của tranh ảnh phù hợp với nội dung của bài học*, với mục tiêu mà bài học nói hướng đến. Lựa chọn được những tranh ảnh phù hợp sẽ mang lại những hiệu quả cao cho quá trình dạy và học.

Một giải pháp quan trọng nữa được đưa ra cho các giáo viên tiếng Anh ở các trường THCS ở Quảng Bình nhằm sử dụng tranh ảnh hiệu quả là việc *sử dụng khoa học công nghệ vào quá trình giảng dạy của mình*. Các thầy cô có thể truy cập vào mạng Internet để tìm kiếm những bức tranh hấp dẫn và phù hợp nhất. Sau đó, nhờ vào các loại thiết bị công nghệ cao như máy vi tính và máy chiếu để mang đến cho lớp học những hình ảnh, bức tranh có chất lượng màu sắc đảm bảo nhất. Nhờ đó, chất lượng của tranh ảnh sử dụng trong các tiết học nói sẽ được nâng cao, đáp ứng được nhu cầu dạy và học của cả giáo viên và học sinh.

Cuối cùng, *tính đa dạng của các hoạt động sử dụng tranh ảnh trong giờ nói cũng cần được lưu ý*. Hầu như các giáo viên tiếng Anh ở các ngôi trường này sử dụng tranh ảnh với 3 hoạt động chính là đoán tranh, kể chuyện theo tranh và so sánh tìm ra điểm giống nhau và khác nhau giữa 2 bức tranh. Nếu những hoạt động này không được cải biến, làm cho phong phú mà cứ lặp đi lặp lại chắc chắn sẽ dẫn đến hiện tượng chán học, giảm hứng thú học tập ở các em học sinh.

3. Kết luận

Từ những gì đã tìm hiểu, phân tích và thông qua những kết quả đã thu được, người nghiên cứu xin đề xuất một số khuyến nghị như sau. Cho dù gặp một vài trở ngại trong vấn đề thời gian, khó khăn đối với học sinh trong việc chuyển tải từ ngôn ngữ hình ảnh sang ngôn ngữ lời nói, không ai có thể phủ nhận được những lợi ích to lớn mà việc sử dụng tranh ảnh trong giờ dạy nói tiếng Anh mang lại. Để có thể nâng cao được hiệu quả của việc sử dụng tranh ảnh trong các giờ dạy môn nói người giáo viên cần phải lưu ý đến chất lượng của hình ảnh, đến trình độ của học sinh, đến thời gian và đặc biệt cần biết tận dụng những thành tựu của khoa học công nghệ để áp dụng vào lớp học. Đặc biệt, phải xem việc sử dụng tranh ảnh hỗ trợ trong giờ giảng là một bộ phận hợp thành quan trọng của bài giảng khi chuẩn bị giáo án. Hàng năm nhà trường nên tổ chức các Hội thi giáo viên sáng tạo đồ dùng dạy học, trong đó có tranh ảnh để bổ sung vào nguồn tranh ảnh nhằm nâng cao hiệu quả giờ học nói tiếng Anh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] English Department (2004), *Language Teaching Methodology*, (Internal Circulation), CFL, UD
- [2] Kem Sarabria (1988), *A Picture's Worth a Thousand Words*, Prentice Hall Regent, Englewood Cliffs, NJ 07632
- [3] Lưu Quý Khương (2006), *A Practical Course for Teaching English as a Foreign Language*, (Internal Circulation), CFL, UD
- [4] Nguyễn Quốc Hùng (2004), *Classroom Techniques in Teaching English in Vietnam*, NXB Giáo dục.
- [5] Nguyễn Quốc Hùng (2004), *Dạy- Học Tiếng Anh*, NXB Tổng Hợp TP HCM.